

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **F. W.,** zastoupeného Mgr. Janem Vargou, advokátem se sídlem Davídkova 654/27, Praha 8, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje,** se sídlem 28. října 117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 5. 2010, čj. MSK 80531/2010, sp. zn. DSH/19725/2010/Jur, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 8. 2011, čj. 58 A 55/2010 - 32,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 8. 2011, čj. 58 A 55/2010 - 32, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 28. 5. 2010, čj. MSK 80531/2010, sp. zn. DSH/19725/2010/Jur, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto správnímu orgánu k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů soudního řízení ve výši 18 520 Kč ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobce Mgr. Jana Vargy.

Odůvodnění:

I.

1. Rozhodnutím ze dne 28. 5. 2010, čj. MSK 80531/2010, sp. zn. DSH/19725/2010/Jur, žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Magistrátu města Ostravy, Odboru dopravně správních činností, ze dne 30. 3. 2010, čj. SMO/079590/10/DSČ/Mich, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 1 a § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění

účinném do 31. 7. 2011 (dále jen „zákon o přestupcích“). Žalobce se měl uvedených přestupků dopustit tím, že dne 26. 6. 2009 při řízení motorového vozidla držel v ruce hovorové zařízení, při odbočování na křižovatce nedal znamení o změně směru jízdy, v povinné výbavě jím řízeného vozidla scházel výstražný trojúhelník, a dne 2. 7. 2009 při řízení motorového vozidla držel v ruce hovorové zařízení a při odbočování na křižovatce nedal znamení o změně směru jízdy.

II.

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě, který ji rozsudkem ze dne 11. 8. 2011, čj. 58 A 55/2010 - 32, zamítl.

3. Krajský soud dospěl k závěru, že ve správním řízení bylo prokázáno spáchání projednávaných přestupků. Podle soudu bylo logické, že skutkové závěry byly učiněny na základě svědeckých výpovědí policistů pprap. B. a pprap. G., kteří měli ve dnech 26. 6. 2009 a 2. 7. 2009 služební hlídku. Skutečnost, že tito policisté byli přítomni u obou hlídkových služeb, nemůže být podle soudu sama o sobě důvodem pro nedůvěryhodnost či nepřesvědčivost jejich výpovědí. Jelikož pprap. G. nebyl bezprostředně přítomen šetření přestupku ze dne 2. 7. 2009, neboť setrval ve služebním vozidle, krajský soud označil za nepodstatnou poznámku žalobce, že daný policista nebyl uveden v hlášení o přestupku.

4. Dále se krajský soud neztotožnil s názorem žalobce, že policisté provádějící hlídku překročili míru nezbytnou k dosažení účelu takového služebního zákroku. Pokud žalobce tvrdil, že jej policisté zastavili pro údajné podezření o držení hovorového zařízení při řízení vozidla a teprve poté se zajímali o povinnou výbavu vozidla a vytýkali mu, že nedal znamení o změně směru jízdy, soud v tomto přístupu nespatřil šikanózní jednání. Žalobní námitky, že provedené dokazování bylo stiženo procesními vadami, žalobce neměl v řízení před správními orgány zástupce a nebyl dostatečně poučen o svých právech, neměly podle krajského soudu oporu ve spisech.

5. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce, že výpovědi policistů byly nápadně shodné a předem domluvené. Poukázal na to, že před výslechem byli tito svědci řádně poučeni o povinnosti vypovídat pravdivě a nic nezamlčet, a že žalobce měl možnost klást svědkům otázky. Shodná výpověď svědků podle soudu svědčí o tom, že v posuzované věci nebylo žádných pochybností o spáchání předmětných přestupků.

6. Konečně krajský soud posoudil jako nedůvodné námitky vztahující se k opravnému usnesení správního orgánu prvního stupně, kterým bylo v odůvodnění jeho meritorního rozhodnutí opraveno příjmení zasahujícího policisty. Jelikož správní orgán tímto postupem opravil zřejmou nesprávnost v písemném vyhotovení svého rozhodnutí, postupoval zcela v souladu s § 70 větou první správního řádu. Podle soudu pak nepochybil ani žalovaný, pokud vydal napadené rozhodnutí, aniž by vyčkal na doplnění odvolání žalobce proti opravnému usnesení. Závěrem krajský soud připomněl, že žalovaný o odvolání rozhodl a zamítl jej pro nedůvodnost.

III.

7. Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

8. Nejprve stěžovatel zrekapituloval průběh správního řízení a zopakoval žalobní námitky. Krajskému soudu vytkl, že se nezabýval podrobně všemi okolnostmi daného případu, pokud pouze *„stroho konstatoval závěry správního orgánu.“* Podle stěžovatele krajský soud *„nepřezkoumal dostatečně všechny důkazy, o které své rozhodnutí opřel.“*

9. Stěžovatel namítl, že se krajský soud nezabýval věrohodností svědeckých výpovědí hlídkujících policistů a že svou argumentaci založil pouze na *„pravidlech logiky“*. Poznamenal, že v řadě případů již bylo prokázáno, že i policisté jako veřejní činitelé se při výkonu svého povolání dopouštějí pochybení a šikanózního jednání. V návaznosti na to stěžovatel vyslovil, že *„přezkum skutečností tohoto případu[ ] nebyl ze strany Krajského soudu dostačující, objektivní ani nezávislý.“* Soudu vytkl, že posoudil jednání policistů jako výkon jejich služebních povinností. Naopak stěžovatel tvrdil, že *„na základě podrobného sledu událostí a procesu kontroly“* se lze domnívat, že *„možnou motivací policistů k následné neobvykle důkladné kontrole stěžovatele a jeho vozidla mohla být jakási ‚pomsta‘ nebo snaha policistů u něho objevit jednoduše prokazatelné porušení zákona, když postih za telefonování za jízdy se mohl policistům jevit jako důkazně nejistý.“* Ve vztahu k dokazování stěžovatel odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 12. 1. 2009, sp. zn. II. ÚS 1975/08, a citoval z něj pasáž týkající se vypovídací schopnosti a hodnověrnosti důkazů. Podle stěžovatele krajský soud postupoval při hodnocení důkazů v rozporu s tímto judikátem a tím se dopustil pochybení, které mohlo mít za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.

10. Dále stěžovatel vyslovil, že v jeho případě policisté *„nabyli subjektivní přesvědčení, že určité skutečnosti viděli, ač se nestaly.“* Tento závěr byl podle něj potvrzen i následným jednáním policistů, kteří se poté, co stěžovatel popřel jejich obvinění z telefonování za jízdy, začali zajímat o povinnou výbavu vozidla a vytýkat mu, že nedal znamení o změně směru jízdy. Na tomto místě stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2011, čj. 7 As 83/2010 - 63. V jeho rámci soud posoudil policejní kontrolu jako namátkovou, neopřenou o konkrétní podezření z porušení předpisů a přitom nanejvýš rozsáhlou a důkladnou. Stěžovatel upozornil, že se jedná o skutkově i právně obdobné případy a i v jeho věci policisté po kontrole telefonování za jízdy *„projevili velmi neobvyklou horlivost a důkladnost, aniž by pro to vzhledem k okolnostem vyvstaly jakékoliv zvláštní důvody.“* Konečně stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2011, čj. 7 As 102/2010 - 86. Podle něj nelze souhlasit s postupem správního orgánu, který pouze na základě výpovědí policistů, aniž by se zabýval objasněním průběhu skutkového děje a souvisejícími okolnostmi, považoval za nepravdivé tvrzení osoby obviněné z přestupku, že při řízení vozidla v rozhodné době netelefonovala, byť tato varianta skutkového děje nebyla vyloučena.

11. Stěžovatel uzavřel, že krajský soud nepřezkoumal správní řízení odpovědně a svědomitě, nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nevedl řízení tak, aby posílil důvěru stěžovatele ve správnost jeho rozhodování. Rozsudek krajského soudu stěžovatel nepovažoval za přesvědčivý zejména proto, že se v něm soud opíral pouze o svědecké výpovědi policistů, kteří měli ve dnech 26. 6. 2009 a 2. 7. 2009 služební hlídku.

IV.

12. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Považoval za absurdní, že by si policisté vymysleli některý z projednávaných přestupků z důvodu pochybností o možném prokázání jiného protiprávního jednání. O žádném z přestupků neexistoval důkaz fotografií či videozáznamem, takže všechny přestupky musely být prokazovány svědeckou výpovědí, což bylo policistům zřejmé již při kontrole na místě samém. Žalovaný navíc podotkl, že se stěžovatel doznal k přestupku týkajícímu se povinné výbavy vozidla. Pokud se policisté při výkonu služební činnosti rozhodnou zastavit vozidlo pro podezření ze spáchání konkrétního přestupku, není podle žalovaného bez ohledu na výsledek následného ověření těchto skutečností vyloučeno, aby pokračovali kontrolou plnění dalších povinností. Žalovaný nesouhlasil se závěry vyslovenými v rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 83/2010 - 63, protože v takovém případě by policisté v podstatě nikdy nebyli oprávněni pokračovat v kontrole. Tím by byli omezeni ve výkonu činnosti, kterou jim svěřil zákon. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2011, čj. 1 As 42/2011 - 115, žalovaný tvrdil, že v posuzované věci nešlo o „*nanejvýš rozsáhlou a důkladnou*“ kontrolu, ani zde nevyšly najevo konkrétní okolnosti, které by svědčily o „*velmi neobvyklé horlivosti a důkladnosti policistů*“. Poukaz stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 102/2010 - 86 a nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1975/08, žalovaný nepovažoval za případný. Sám přitom na podporu svého závěru o věrohodnosti policistů odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2011, čj. 8 As 13/2011 - 54 a ze dne 21. 9. 2011, čj. 2 As 52/2011 - 47.

V.

13. Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

14. Kasační stížnost je důvodná.

15. Nejvyšší správní soud neshledal, že by si policisté v posuzované věci při provádění kontroly počínali nad rámec svých služebních oprávnění. Pokud policisté zastavili stěžovatele pro podezření z držení hovorového zařízení při řízení vozidla, dále mu vytýkali, že při odbočování nedal znamení o změně směru jízdy a následně zkontrolovali povinnou výbavu vozidla, zdejší soud nespatřil v jejich postupu neobvykle horlivou a důkladnou kontrolu. Odkaz stěžovatele na rozsudek tohoto soudu čj. 7 As 83/2010 - 63 považoval Nejvyšší správní soud za nepřiléhavý, tyto případy se po skutkové stránce liší. Sedmý senát v uvedeném rozhodnutí vyšel z toho, že policisté ověřovali doklady řidiče, podrobili jej testu, zda není pod vlivem alkoholu, provedli kontrolu technického stavu vozidla a povinné výbavy. V rámci toho byl zkontrolován výstražný trojúhelník, klíč na kola, lékárnička, reflexní vesta, žárovky, shoda pneumatik s typem předepsaným pro provoz vozidla a stav dezénu rezervního kola, které bylo třeba odmontovat ze spodní části vozidla. V nyní posuzované věci však ze spisů nevyplývá, že by kontrola dosahovala popsané intenzity. Nejvyšší správní soud se proto neztotožnil s názorem stěžovatele, že postup policistů svědčí o pomstychtivém a úmyslném vyhledávání porušení zákona.

16. Pokud stěžovatel brojil proti tomu, že správní orgán rozhodující v prvním stupni dospěl k závěru o spáchání přestupků jen na základě svědeckých výpovědí policistů, Nejvyšší správní soud mu musel částečně přisvědčit. Nejprve však v obecné rovině

zdůrazňuje, že policisté jsou úředními osobami, proto není třeba o věrohodnosti jejich výpovědí *a priori* pochybovat. Uvedené neplatí např. tehdy, pokud z okolností konkrétního případu vyplyne zájem policisty na výsledku přestupkového řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 83/2010 - 63). Svědecké výpovědi policistů je tedy nutné chápat pouze jako jeden z důkazních prostředků, tj. nikoliv jako nezpochybnitelný důkaz, ale pro založení pochybností o pravdivosti jejich tvrzení by měly existovat konkrétní důvody.

17. Správní orgán rozhodující v prvním stupni považoval za prokázané, že se stěžovatel dopustil přestupku spočívajícího v držení hovorového zařízení při řízení vozidla. Nejvyšší správní soud přitom ze spisů ověřil, že správní orgán vyšel pouze ze svědeckých výpovědí policistů, aniž by prováděl další šetření. Jinou variantu skutkového děje tak považoval za nepravdivou pouze na základě toho, že ji tvrdil stěžovatel právě v rozporu s výpověďmi policistů.

18. Při posuzování tohoto typu přestupku je třeba odkázat na závěry, ke kterým dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku čj. 7 As 102/2010 - 86. Podle něj je u tak obtížně zachytitelného jednání, jakým je držení mobilního telefonu v ruce řidičem, otázka přesvědčivosti důkazů zpravidla klíčová. Proto je úkolem správních orgánů důkladně zhodnotit, zda měli policisté vůbec možnost spatřit spáchání takového přestupku. Míra věrohodnosti jejich výpovědí by přitom byla vysoká třeba v případě, že by policisté přesně popsali mobilní telefon s uvedením jeho typu, barvy či designu apod.

19. V nyní posuzované věci správní orgány považovaly daný přestupek za prokázaný jen na základě svědeckých výpovědí policistů, aniž by tyto výpovědi byly podány natolik určitě, jak bylo předestřeno v citovaném rozhodnutí. Nadto jsou ve správním spisu založeny fotografie vozidla stěžovatele, z nichž nevyplývá, že by při pohledu na vozidlo byl zřetelně viditelný prostor u řidiče tak, aby bylo možné bez pochyb spatřit případné telefonování či držení mobilního telefonu. S ohledem na konkrétní okolnosti projednávaného případu proto Nejvyšší správní soud v této věci dospěl k závěru, že důkazy provedené ve správním řízení nestačily k prokázání předmětného přestupku. Soud proto uzavřel, že skutková podstata, ze které správní orgán první instance vycházel při rozhodování o přestupku stěžovatele dle § 22 odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona o přestupcích, nemá oporu ve spisech a krajský soud pochybil, pokud napadené správní rozhodnutí nezrušil z důvodu stanoveného v § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. V dalším řízení bude na žalovaném, zda bude schopen ve vztahu k danému přestupku zajistit i jiné důkazy, nebo zda bude třeba z důvodu důkazní nouze rozhodnout ve prospěch stěžovatele.

20. Nejvyšší správní soud posoudil jako nedůvodné stížní námitky, že se krajský soud nezabýval věrohodností svědeckých výpovědí policistů a že svou argumentaci založil pouze na „*pravidlech logiky*“. Z obsahu rozsudku krajského soudu je totiž patrné, k jakému závěru soud v problematice věrohodnosti výpovědí dospěl a na základě jakých úvah tak učinil. Ostatně i výtka stěžovatele ohledně „*pravidel logiky*“ svědčí o tom, že se krajský soud s otázkou důvěryhodnosti policistů vypořádal. Z předchozích bodů tohoto rozsudku vyplývá, že v projednávaném případě nebyl zjištěn konkrétní důvod, pro který by bylo třeba pochybovat o tom, že policisté byli nezaujatými svědky. Zásadní pochybení správního orgánu totiž Nejvyšší správní soud spatřil v nedostatku důkazů ohledně spáchání

přestupku spočívajícím v držení hovorového zařízení při řízení vozidla. Pokud tedy stěžovatel brojil proti tomu, že krajský soud o žalobní námitce důvěryhodnosti policistů rozhodl jen na základě logické úvahy, zdejší soud dospěl k závěru, že z tohoto úhlu pohledu jeho odůvodnění zcela obstojí.

21. Ve vztahu k ostatním přestupkům neshledal Nejvyšší správní soud nedostatek ve skutkových zjištěních správního orgánu. Na tomto místě konstatuje, že přestupky spočívající v tom, že stěžovatel nedal znamení o změně směru jízdy a v jeho vozidle chyběl výstražný trojúhelník, jsou snadno zachytitelným jednáním. Hlídkující policisté mohou nedání znamení o změně směru jízdy zjistit již z pouhého pozorování odbočujícího automobilu, a to i z větší vzdálenosti, neboť ke spatření takové skutečnosti není třeba zaměřit pozornost dovnitř vozidla. Obdobně i k závěru o nedostatku povinné výbavy lze dospět na základě prostého kontrolního zjištění, že určitý předepsaný prvek ve vozidle chybí. Na problematiku prokázání takových přestupků tedy nelze aplikovat závěry uvedené v již označeném rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 102/2010 - 86, neboť v něm byla řešena otázka přesvědčivosti důkazů u obtížně zachytitelného jednání, jako je držení hovorového zařízení řidičem při jízdě v automobilu. V posuzované věci proto zdejší soud uzavřel, že svědecké výpovědi policistů postačily k prokázání těchto přestupků. Uvedené by neplatilo pouze v případě, že by v průběhu správního řízení vyšla najevo skutečnost, která by založila důvod pochybovat o jejich nestrannosti. Nejvyšší správní soud přitom již výše vyslovil, že v projednávané věci takový důvod neshledal. Ve vztahu k povinné výbavě vozidla navíc připomíná, že absenci výstražného trojúhelníku stěžovatel v průběhu správního ani soudního řízení nepopíral.

22. Nejvyšší správní soud dále posuzoval stížní námitky, že se krajský soud nezabýval v podrobnostech všemi okolnostmi případu, že nepřezkoumal dostatečně všechny důkazní prostředky, že jeho přezkumná činnost ve vztahu k věrohodnosti svědeckých výpovědí nebyla dostačující, objektivní a nezávislá, že při hodnocení důkazů nepostupoval v souladu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1975/08, že nepřezkoumal správní řízení odpovědně a svědomitě a nevedl řízení tak, aby posílil důvěru stěžovatele ve správnost jeho rozhodování. Stěžovatel ovšem formuloval tyto výtky zcela obecně, aniž by označil konkrétní nedostatky v rozhodnutí krajského soudu. Nejvyšší správní soud proto rovněž pouze v obecné rovině konstatuje, že nad rámec již zjištěného pochybení (srov. bod 17 tohoto rozsudku), žádné další namítané vady nespatřil.

23. Nejvyšší správní soud shledal rozsudek krajského soudu nezákonným. Při rozhodování o kasační stížnosti pak dospěl i k závěru, že již v řízení před krajským soudem byly dány důvody ke zrušení rozhodnutí správního orgánu (srov. bod 17 tohoto rozsudku). Nejvyšší správní soud proto zrušil rozsudek krajského soudu a současně i rozhodnutí žalovaného, přičemž věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 4 s. ř. s.]. V něm žalovaný rozhodne vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku [§ 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.].

24. Vzhledem k tomu, že tímto rozsudkem je řízení před správními soudy skončeno, Nejvyšší správní soud rozhodl také o celkových nákladech soudního řízení (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s., má účastník, který měl ve

věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Procesně úspěšným byl v dané věci stěžovatel, neboť výsledkem řízení před správními soudy bylo zrušení správního rozhodnutí, které stěžovatel napadl žalobou; náhrada nákladů tedy byla přiznána stěžovateli. Náklady soudního řízení zahrnují zaplacený soudní poplatek za podání žaloby (2000 Kč) a kasační stížnosti (5000 Kč), tj. celkem 7000 Kč. Jelikož byl stěžovatel v řízení před krajským soudem i Nejvyšším správním soudem zastoupen advokátem, náleží mu také podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, odměna zástupce ve výši 4x 2100 Kč za čtyři úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) této vyhlášky (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, účast na jednání před krajským soudem dne 11. 8. 2011 a podání kasační stížnosti), a dále ve smyslu § 13 odst. 3 advokátního tarifu také režijní paušál ve výši 4x 300 Kč. Jelikož zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se uvedená odměna ve výši 9600 Kč o částku odpovídající této dani, tedy o 20 % z přiznané odměny za zastupování, tj. 1920 Kč. Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobci náklady řízení o kasační stížnosti v celkové výši 18 520 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 2. května 2012

JUDr. Jan Passer
předseda senátu